

~a. Estanta nur ~o de tuto : ~a pago, eklipso. ~igl. Disdoni al ĉiu sian ~on. Kp DIVIDI. ~umo. Frakcio. ~opreni (x). 1 Preni sian ~on de io : ~opreni en festeno, kongreso, en la profitoj ; ~opreni je festeno, je la komuna ĝojo ; ~opreni festenon, la ĝojon. Kp DIVIDI. 2 Kunhelpi, kunpeni por plenumado de io : ~opreni laboron, en ĉu laboro, en komploto ; la hazardo multe ~oprenis en la sukceso (Vd ŝtono). 3 (f) Simpatii, kompati : ni ~oprenas vian funebron (Kp KONDOLENCO).

* **Partero.** 1 Parto de teatra ĉambrego de teretaĝo, inter la orkestro k la funda muro. 2 Teretaĝo : la ruĝaj kurtenoj en la ĉambroj de la ~o k la blankaj de la unua ĉiuĝo ; en la ~o estis nur magazeno Z.

* **Partio.** 1 Grupo da homoj havantaj samajn politikajn aŭ sociajn opiniojn : la aliaj ~oj rifuzis parlopreni en la kongreso Z. Kp KOTERIO, TENDARO. 2 Kontraŭulo aŭ kontraŭularo, kiu kontraŭstaras en milito, proceso, sporto aŭ en iu ajn batalo : ĉiu ~o havas egalan ŝancon venki Z. 3 Batalo inter du aŭ pluraj ludantoj obeantaj difinitajn regulojn : ~o de kartoj, de bilardo ; gajni, perdi la ~on. ~a. 1 Apartenanta al ~o. 2 Maljusta pro favoro al la sam~anoj ~a intrigo Z, juĝo ; ~a gazetisto ; montri nek ~econ nek antaŭjuĝon (Kp TENDENCA. Vd ANTAŬJUĜO). ~ano. Membro de ~o : la ~anoj de Cezaro ; la uzado de esp~o nenium devigas esti ~ano de tiu aŭ alia ideo Z. ~eca. ~a 2. Ekster~a. Apartenanta al neniu ajn ~o. Sen~a. 1 (io) Ekster~a ; objektiva, scienca : sen~a konsiliĝado 2 ; sen~e elektita institucio Z. 2 (iu) Montranta nenium favoron al tiu aŭ alia ~o ; juste juĝanta, ne konsiderante opiniojn aŭ personojn : sen~a historiisto.

* **Participo** (G). Adjektiva formo de verbo. Kp GERUNDIO.

partikulo Z (G). Nedeklinaciebla vorteto ; ekz. ajn, ja.

Partituro. Muzika komponaĵo por orkestro.

* **Paruo.** Gracia utila birdo el ordo de paseroj, manĝanta insektojn (parus).

parvenuo D = (fi)elsaltulo.

* **Pasi** (ntr). 1 Iri tra aŭ preter iu loko por atingi alian : ~i sur la strato, la

placo Z, tra kampo Z, tra la urbo, la pordo, la fenestro, super la muro ; (f) ~i al alia demando ; ĉiuj ĉi bildoj rapide ~is tra lia cerbo. 2 Transiri de iu stato al alia, alistatiĝi, transformiĝi : ~i de riĉeco al senhavelo. 3 Transirante malaperi aŭ neniiĝi ; for~i, ne daŭri, ĉesi : ~as la tempo ; jam kvin jaroj ~is depost tio ; kio ~is ne revenos Z ; la soleno ~is tute silente Z ; lia tago ~adis en studado Z ; ebriceo ~as post dormo, malsageco neniam Z ; rapide malaperi kiel ~anta ventego Z ; kun komika mieno de ~anta meditado Z ; ~inta doloro for el memoro Z ; serĉi la ~intan tagon Z (netroveblajon) ; lego ~intafon ne tuŝas Z ; sen ~inteco ne fariĝas estonteco, diras ĉina proverbo ; ~inlajara nego (Kp FLUI, FLUGI, GLITI, KURI). 4 = tra~i : li ~is akvon k fajron k marĉojn k marojn Z (multe spertis). ~e. Nedaŭre : Volapük povis nur ~entuziasmi la homojn Z. ~(ad)o. Ago ~i : la ~ado tra la arbaro estas malfacila ; post ~o de unu jaro Z. ~aĵo Z. Okazaĵo. ~anto. Homo, kiu ~as en strato, sur vojo. ~eĵo. Loko tra kiu oni povas ~i : ~eĵo en monto (Kp TRAIREJO). ~(em)a. Nedaŭra : ~ema ĝojo. ~igl. 1 Iriĝi iun aŭ ion tra iu loko al alia : la pramisto ~igis nin trans la rivero ; Dio fendis la maron k ~igis ilin Z ; bonvolu ~igi al mi la salon. 2 Uzi la tempon por io : tie mi ~igis du jarojn ; la libertempon mi ~igos en la montaro ; la malsanulo ~igis malkvietan nokton ; agrabla tempo~igo Z. For~i = ~i 3 : ĉio for~as ; ŝia beleco for~is ; la okazo, la modo jam for~is (Kp FINIĜI, MORTI, AGONI, ŜANĜIĜI, RENVERSIĜI, DRONI. Vd DETRUI). Preter~i (tr). 1 ~i flanke de io : ni iris tro malproksimen k preter~is la domon ; pro senatento mi preter~is mian amikon sur la strato ; multe da pensoj k bildoj preter~as antaŭ ŝi Z ; vi preter~is (evitis) gravan danĝeron Z. 2 Lasi flanke, malzorgi, ne atenti : preter~i detalon, linion, mirindan okazon (Kp PRETERLASI). Tra~i (tr). Trairi tra iu loko aŭ tempo : tra~i riveron, urbon, pordon, homamason ; multe tra~ia strato Z ; tra~i (travivi, sperti) malfacilajn lagojn, penigan bataladon, danĝeran krizon. Trans~i. 1 (tr) Iri trans iu loko : trans~i la Alpoj, la landlimojn ; (f) trans~i la mezuron, la limojn de la leĝeco B ; trans~i